

Dosarul nr. 2ra-1537/2019

Prima instanță: Judecătoria Strășeni, sediul Central (jud. D. Cristian)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Anton, I. Țurcan, V. Cotorobai).

ÎNCHEIERE

16 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Dumitru Mardari
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Anastasia Nicolai și Gheorghe Nicolai,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Maria Ciolan și Ivan Ciolan împotriva Anastasiei Nicolai și Gheorghe Nicolai cu privire la apărarea dreptului de proprietate și vecinătate prin demolarea construcțiilor neautorizate,

împotriva deciziei din 28 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de către Anastasia Nicolai și Gheorghe Nicolai și s-a menținut hotărârea din 27 decembrie 2017 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central,

c o n s t a t ă :

La 11 februarie 2015 Maria Ciolan și Gheorghe Ciolan au depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Gheorghe Nicolai și a Anastasiei Nicolai cu privire la apărarea dreptului de proprietate și vecinătate, prin demolarea pe cont propriu a construcțiilor, garaj capital cu două nivele, depozit și gard din blocuri de beton de tip fortan, ridicate neautorizat pe terenul cu numărul cadastral XXXXX, situat în raionul XXXXX, satul XXXXX și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii au menționat că, dețin cu drept de coproprietate casa de locuit situată în raionul XXXXX, satul XXXXX, ap. 4, cu numărul cadastral XXXXX, cât și terenul cu destinația grădini cu numărul cadastral XXXXX, adiacent casei de locuit, fapt confirmat prin extrasul din Registrul bunurilor imobile eliberat la data de 15 ianuarie 2015, precum și a titlurilor de autentificare a drepturilor deținătorului de teren eliberate la data de 22 mai 2002 și 08 iulie 2002.

Au specificat că vecinii Anastasia Nicolai și Gheorghe Nicolai sunt coproprietari ai casei de locuit și a terenului aferent situat în raionul XXXXX, satul XXXXX, cu numărul cadastral XXXXX, fapt confirmat de certificatul privind înscrierile din Registrul bunurilor imobile și titlul de autentificare al dreptului deținătorului de teren.

În perioada anului 2011 Anastasia Nicolai și Gheorghe Nicolai au început edificarea unei construcții cu două nivele direct pe hotar, în lipsa autorizației de construire, precum și a acordului vecinilor.

Astfel, în urma ridicării construcțiilor menționate Mariei Ciolan și lui Gheorghe Ciolan li s-a încălcat atât dreptul de vecinătate, cât și cel de proprietate.

La 15 august 2011 Maria Ciolan s-a adresat cu o cerere către Inspekția de Stat în Construcții, care la data de 09 septembrie 2011 a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție seria AA nr. 0001270, prin care s-a stabilit că Anastasia Nicolai în perioada 09 septembrie 2011 execută lucrări de construcție a garajului capital cu două nivele, a depozitului și a gardului din blocuri de beton de tip fortan, în lipsa certificatului de urbanism pentru proiectare, a documentelor de proiect certificate conform legislației în vigoare și în lipsa autorizației de construire, fapt care contravine prevederilor art. 22-24 al Legii privind calitatea în construcții din 02 februarie 1996, prin ce a comis contravenție prevăzută de art. 179 al Codului contravențional.

Tot atunci Inspekția de Stat în Construcții a emis prescripția seria ISC nr. 0001058, prin care Anastasiei Nicolai i-a fost interzis continuarea lucrărilor de construcție a obiectivului dat.

Reclamanții au mai menționat că prin hotărârea din 14 noiembrie 2011 a Judecătorei Strășeni, menținută prin decizia din 06 iunie 2013 a Curții de Apel Chișinău, Anastasia Nicolai, în temeiul art. 179 al Codului contravențional, a fost sancționată contravențional cu amendă în mărime de 125 u.c. și cu demolarea construcției neautorizate.

La 30 noiembrie 2011 a fost eliberat titlul executoriu în baza hotărârii menționate, care a fost primit spre executare de către executorul judecătoresc, la data de 03 mai 2012. Pe parcursul unei perioade îndelungate de timp, executorul judecătoresc doar a mimit executarea titlului executoriu, fără a întreprinde măsuri concrete și efective de executare a acestuia, fiind invocate diverse motive formale pentru a evita executarea titlului executoriu în partea demolării construcției neautorizate.

Prin încheierea din 11 septembrie 2014 a Judecătorei Strășeni, menținută prin decizia din 21 octombrie 2014 a Curții de Apel Chișinău, s-a dispus eliberarea Anastasiei Nicolai de executare a pedepsei stabilite prin hotărârea din 14 noiembrie 2011 a Judecătorei Strășeni, în legătură cu expirarea prescripției de executare a sancțiunii contravenționale.

Începând cu 22 octombrie 2014 reclamanții se consideră îndreptățiți să solicite apărarea dreptului de vecinătate prin demolarea construcțiilor neautorizate, ori acestea aduc atingere drepturilor lor de proprietate garantate prin legislația în vigoare. Legislatorul a stabilit în mod expres că titularul dreptului de proprietate poate oricând să construiască ceva pe terenul său, să efectueze anumite lucrări, cu condiția de a nu aduce atingere drepturilor proprietarilor vecini. În acest sens, legea obligă proprietarul să efectueze construcțiile, lucrările cu respectarea distanței minime față de linia de hotar, în conformitate cu prevederile legii, regulamentului de urbanism sau obiceiului locului. În cazul nerespectării distanței minime de la hotar, proprietarul terenului vecin este în drept de a solicita scoaterea, ridicarea sau demolarea construcției.

Maria Ciolan și Gheorghe Ciolan au indicat că normele în construcții (СНП) stabilesc regulile de edificare a construcțiilor fundamentale, a căror respectare este asigurată prin certificatul de urbanism și autorizația de construire emisă de către organul competent,

La caz, Anastasia Nicolai și Gheorghe Nicolai au construit gardul din blocuri de beton și clădirea cu două nivele, fără a respecta o distanță minimă de la hotarul vecin, în lipsa certificatului de urbanism și a autorizației de construire, care ar asigura garanția că construcția în cauză corespunde cerințelor stabilite de lege.

Mai mult, conform normelor СНиП 2-07-01-89, pct. 2.12, distanța dintre construcția vecină și construcțiile accesorii precum baia, trebuie să fie de 6 metri. Astfel, în circumstanțele în care pârâții au executat o construcție cu două nivele direct pe linia de hotar, este încălcată posibilitatea și dreptul proprietarului terenului vecin de a executa pe viitor o construcție fundamentală pe terenul său, fără a încălca normele indicate.

Reclamanții au mai susținut că înaintarea cererii de chemare în judecată este condiționată de faptul că, prin încheierea din 11 septembrie 2014 a Judecătorei Strășeni, a fost dispusă eliberarea Anastasiei Nicolai de executarea pedepsei stabilite prin hotărârea din 14 noiembrie 2011 a Judecătorei Strășeni în baza art. 179 al Codului contravențional în legătură cu expirarea prescripției executării sancțiunii contravenționale.

Prin hotărârea din 27 decembrie 2017 a Judecătorei Strășeni, sediul Central s-a admis cererea de chemare în judecată, s-a obligat Anastasia Nicolai și Gheorghe Nicolai să demoleze din mijloace proprii construcțiile neautorizate construite pe terenul cu numărul cadastral XXXXX la hotar cu terenurile învecinate cu numerele cadastrale XXXXX și XXXXX. (f.d. 137, 144-152, vol. I)

Prin decizia din 14 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de către Anastasia Nicolai și Gheorghe Nicolai, s-a casat hotărârea din 27 decembrie 2017 a Judecătorei Strășeni, sediul Central și s-a emis o nouă hotărâre prin care s-a respins acțiunea ca tardivă. (f.d. 211,212- 217, vol. I)

Prin decizia din 05 decembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul declarat de Maria Ciolan și Ivan Ciolan, reprezentați de avocatul Natalia Pavlov, a fost casată decizia din 14 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău și restituită cauza spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 28 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Anastasia Nicolai și Gheorghe Nicolai și s-a menținut hotărârea din 27 decembrie 2017 a Judecătorei Strășeni, sediul Central.

În acest sens, instanța de apel a conchis că se atestă încălcarea de către apelanți/pârâți a dreptului de proprietate a intimaților/reclamanți, Maria Ciolan și Ivan Ciolan, or, construcțiile neautorizate sunt ridicate fără a fi respectată distanța minimă dintre granițele terenurilor învecinate, astfel se atentează în mod inadmisibil asupra utilizării terenului cu nr. cadastral XXXXX, amplasat în r. XXXXX, sat. XXXXX care aprține ultimilor. Mai mult, conform hotărârii judecătorești existente s-a stabilit că Anastasia Nicolai a edificat construcția ilegal, în lipsa actelor, acordurilor și autorizațiilor necesare, fiind sancționată pentru acest fapt, inclusiv și cu demolarea construcțiilor neautorizate. Respectiv, la capitolul descris, Colegiul a atestat că urmează a fi aplicat principiul lucrului judecat, deoarece conform art.123 alin. (3) Cod de procedură civilă sentința pronunțată de instanța judecătorească într-o cauză penală, rămasă irevocabilă, este obligatorie pentru instanța chemată să se pronunțe asupra efectelor juridice civile ale actelor persoanei împotriva căreia s-a pronunțat sentința numai dacă aceste acte au avut loc și numai în măsura în care au fost săvârșite de persoana în cauză.

Referitor la argumentul apelanților cu privire la respingerea acțiunii ca fiind depusă tardiv, Colegiul a menționat că nu poate admite situația invocată de apelanți, deoarece este una greșită și în contradicție cu situația reală de fapt existentă și cu cadrul legal aplicabil speței.

Or, în primul rînd reclamanții au înaintat cerere de chemare în judecată în vederea apărării dreptului de proprietate, prin acțiune civilă de domeniul asigurării buneii vecinătăți, pentru care legea nu instituie termen de prescripție, apărarea acestui drept fiind imprescriptibil și perpetuu. În al doilea rînd se atestă că reclamanții/intimați până la liberarea pârâtei/intimatei Anastasia Nicolai de sancțiunea contravențională, nu aveau o necesitate și un interes legal pentru adresarea în instanța de judecată civilă cu acțiune de apărare a dreptului său lezat, deoarece la acel moment exista o hotărâre judecătorească irevocabilă, rămasă într-un final neexecutată conform căruia pârâta/apelanta avea obligația de a demola construcția.

Astfel, instanța de apel a ajuns la concluzia că prima instanță a elucidat pe deplin circumstanțele speței deduse judecării, a aplicat corect normele materiale și procedurale și a adoptat o hotărâre întemeiată și corectă.

La 11 iunie 2019 Anastasia Nicolai și Gheorghe Nicolai au declarat recurs împotriva deciziei din 28 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului au indicat dezacordul cu hotărârile instanțelor ierarhic inferioare, menționând că concluziile expuse în hotărârile adoptate sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei, fiind încălcate totodată și normele de drept material.

Au indicat că cererea de chemare în judecată depusă de Maria Ciolan și Ivan Ciolan este tardivă, deoarece dreptul la acțiune a reclamanților se poate invoca de la 15 august 2011 până la 15 august 2014, dar nu din data când prin încheierea din 11 septembrie 2014 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, menținută prin decizia din 21 octombrie 2014 a Curții de Apel Chișinău, apelanta/pârâta Anastasia Nicolai a fost eliberată de executarea sancțiunii contravenționale.

În contextul prevederilor art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 28 februarie 2019.

Materialele cauzei atestă că decizia instanței de apel a fost expediată părților la data de 15 aprilie 2019, fiind recepționată de către reprezentantul Anastasiei Nicolai și a lui Gheorghe Nicolai, avocatul Mihail Fotescu la 17 aprilie 2019, fapt confirmat prin plicul anexat la cererea de recurs (f.d.75, vol.II).

Astfel, recursul declarat la data de 11 iunie 2019, este în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de către Anastasia Nicolai și Gheorghe Nicolai, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă

încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Anastasia Nicolai și Gheorghe Nicolai, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes

(cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de către Anastasia Nicolai și Gheorghe Nicolai, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Anastasia Nicolai și Gheorghe Nicolai împotriva deciziei din 28 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

judecătorii

Oleg Sternioală

Dumitru Mardari

Galina Stratulat